

## Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla uczniów klasy czwartej uwzględniają zmiany w podstawie programowej z 2024 r.

### Wymagania na ocenę śródroczną

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
Ocenę <b>niedostateczną</b> otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna uczeń <u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u>	ocena dobra uczeń <u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u>	ocena bardzo dobra uczeń <u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u>	ocena celująca uczeń <u>spełnia wymagania na ocenę b. dobrą, a ponadto:</u>
<b>Kształcenie literackie i kulturowe - I.1. Czytanie utworów literackich – liryka</b>				
<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje czytany utwór jako wiersz,</li> <li>– wygłasza z pamięci wskazany wiersz,</li> <li>– nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,</li> <li>– krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór,</li> <li>– wie, kto to jest osoba mówiąca w wierszu,</li> <li>– wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i>,</li> <li>– wie, kto to jest bohater wiersza,</li> <li>– wyjaśnia pojęcie <i>adresat utworu</i>,</li> <li>– odróżnia podmiot liryczny od adresata wiersza,</li> <li>– wskazuje wers i strofę (zwrotkę),</li> <li>– odróżnia wers od strofy (zwrotki),</li> <li>– wyjaśnia, czym jest wers i refren,</li> <li>– wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: porównanie,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia cechy poezji,</li> <li>– czyta wiersz głośno i wyraźnie,</li> <li>– wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe,</li> <li>– wypowiada się na temat przeczytanego utworu,</li> <li>– podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór,</li> <li>– wskazuje wartości ważne dla poety w omawianych utworach,</li> <li>– określa nastrój wiersza,</li> <li>– tworzy projekt pracy (prekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, który będzie interpretacją omawianego utworu,</li> <li>– podaje wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata,</li> <li>– opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu,</li> <li>– przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu,</li> <li>– wskazuje adresata utworu,</li> <li>– wskazuje bohatera utworu,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem,</li> <li>– czyta wiersz, akcentując ważne słowa,</li> <li>– wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją,</li> <li>– określa temat wiersza,</li> <li>– opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu,</li> <li>– wyodrębnia obrazy poetyckie,</li> <li>– nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór,</li> <li>– przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, dramę,</li> <li>– wskazuje cechy podmiotu lirycznego,</li> <li>– określa cechy bohatera wiersza,</li> <li>– porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach,</li> <li>– rozpoznaje w wierszu porównania,</li> <li>– rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia, na czym polega język poezji,</li> <li>– czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację,</li> <li>– wygłasza wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej,</li> <li>– opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach,</li> <li>– opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat,</li> <li>– porównuje doświadczenia bohatera z własnymi,</li> <li>– opisuje adresata utworu,</li> <li>– wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór,</li> <li>– wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu,</li> <li>– wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym w formie interaktywnej,</li> <li>– samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu,</li> <li>– tworzy własne przykłady porównań,</li> <li>– wyjaśnia funkcje porównań,</li> <li>– wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się,</li> <li>– wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń,</li> <li>– określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź i odwołuje się do elementów utworu,</li> <li>– charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza,</li> <li>– charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza,</li> <li>– porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza,</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa,</li> <li>– zna pojęcie hymnu,</li> <li>– odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego,</li> <li>– nazywa elementy budowy utworu: tytuł.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– znajduje wers, w którym jest zawarty zwrot do adresata,</li> <li>– rozpoznaje porównania w omawianych tekstach,</li> <li>– wskazuje rymy w wierszu,</li> <li>– rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź,</li> <li>– rozpoznaje utwór liryczny jako hymn.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wymienia cechy hymnu.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– uzasadnia własne rozumienie utworu,</li> <li>– rozpoznaje funkcje porównań,</li> <li>– wyjaśnia, na czym polega rytm utworu,</li> <li>– odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,</li> <li>– rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź,</li> <li>– wskazuje cechy hymnu w danym utworze.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje hymn wśród innych gatunków literackich.</li> </ul>
--	---	---	--	--

### I.1. Czytanie utworów literackich – epika

<ul style="list-style-type: none"> <li>– odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu,</li> <li>– odróżnia utwór epicki od wiersza,</li> <li>– rozpoznaje fikcję literacką,</li> <li>– wskazuje elementy realistyczne w omawianych utworach,</li> <li>– wymienia wybrane gatunki literackie, takie jak: legenda,</li> <li>– nazywa elementy budowy utworu: tytuł,</li> <li>– wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu,</li> <li>– rozpoznaje bohatera,</li> <li>– wymienia bohaterów utworu,</li> <li>– nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,</li> <li>– rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– odpowiada na pytania dotyczące fragment tekstu,</li> <li>– wymienia cechy utworu epickiego,</li> <li>– odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych,</li> <li>– wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach,</li> <li>– wymienia cechy gatunkowe legendy,</li> <li>– wyszukuje w tekście określone informacje,</li> <li>– rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł,</li> <li>– ustala kolejność wydarzeń w utworze, – przedstawia bohatera utworu,</li> <li>– wymienia niektóre cechy bohaterów,</li> <li>– wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze,</li> <li>– wypowiada się na temat przeczytanego utworu,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu,</li> <li>– czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych,</li> <li>– rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz legendę,</li> <li>– odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach,</li> <li>– opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły,</li> <li>– wskazuje dialog w utworze,</li> <li>– wymienia większość cech bohaterów,</li> <li>– określa doświadczenia bohaterów literackich,</li> <li>– prezentuje własne rozumienie utworu,</li> <li>– ocenia bohaterów literackich oraz zdarzenia,</li> <li>– rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach,</li> <li>– uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do legendy,</li> <li>– określa relacje łączące bohaterów utworu,</li> <li>– uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu,</li> <li>– określa tematykę utworu,</li> <li>– odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,</li> <li>– porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu,</li> <li>– rozpoznaje funkcje tytułu,</li> <li>– prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami,</li> <li>– charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,</li> <li>– określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.</li> </ul>
---	---	---	--	--

– opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń.	– określa wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, – rozpoznaje informacje ważne w utworze,	– rozpoznaje fakty i opinie, – wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury,		
--	---	--	--	--

## II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE - II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

– wie, co to jest alfabet, – zna pojęcie litery i głoski, – rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, – rozpoznaje sylabę, – wie, że samogłoska <i>i</i> może pełnić w wyrazie różne funkcje.	– zna alfabet, – wie, co to jest litera i głoska, – odróżnia litery od głosek, – odróżnia samogłoski od spółgłosek, – dzieli wyraz na sylaby, – wie, co to jest samogłoska, – rozróżnia funkcję samogłoski <i>i</i> .	– porządkuje proste wyrazy według alfabetu, – dzieli wyrazy na litery, – wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski, – dzieli wyrazy na sylaby, – określa funkcję samogłoski <i>i</i> .	– poprawnie przenosi wyrazy, – porządkuje trudniejsze wyrazy według alfabetu, – dzieli wyrazy na głoski, – rozpoznaje funkcję samogłoski <i>i</i> w wyrazie.	– wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i wyrazów w słownikach, – dzieli wyraz na głoski, zwracając uwagę na różne funkcje samogłoski <i>i</i> .
---	---	---	---	--

### II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

– wymienia rzeczownik, czasownik, przyimek, – podaje pytania odmienne części mowy, – rozpoznaje osobowe formy czasownika, – wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: czasy, osoby, liczby, rodzaje, – odróżnia bezokolicznik od odmiennej formy czasownika, – rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, – rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, – wie, że rzeczownik odmienia się przez przypadki.	– rozpoznaje w zdaniu rzeczownik, czasownik, przysłówki, przyimek, – rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: bezokoliczniki, – nazywa przypadki i ich pytania, – rozpoznaje czas i tryb czasownika, – wskazuje wyrażenie przymkowe, – wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy, – wie, że przyimek łączy się z rzeczownikiem.	– odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – rozpoznaje formy przypadków wyrazów, – rozpoznaje rodzaj czasownika, – stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, – odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, – odmienia czasownik przez czasy, osoby, liczby, rodzaje, – podaje przykłady wyrazów przymkowych.	– określa rolę czasownika w wypowiedzi, – określa przypadek rzeczownika w zdaniu, – stosuje poprawne formy liczebnika, – rozpoznaje poszczególne części mowy wśród innych, – stosuje w praktyce zasady pisowni przyimków prostych i złożonych oraz wyrazów przymkowych, – rozpoznaje spójniki.	– określa funkcję części mowy w tekście, – bezbłędnie zapisuje przyimki proste i złożone oraz wyrażenia przymkowe, – poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika, – odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników.
--	---	--	---	--

### II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

– odróżnia zdanie od równoważnika zdania,	– wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania,	– rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,	– tworzy zdanie i równoważnik zdania,	– poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie i
---	--	---	---------------------------------------	---

<ul style="list-style-type: none"> <li>– wskazuje przykłady czasownika w formie osobowej,</li> <li>– wie, że występuje zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje czasowniki w formie osobowej,</li> <li>– rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– stosuje czasowniki w formie osobowej do tworzenia zdania,</li> <li>– tworzy zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje i je stosuje.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie,</li> <li>– rozumie funkcje zdań ze względu na cel wypowiedzi.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– równoważnik zdania oraz czasowniki w formie osobowej,</li> </ul>
---	--	--	--	---

#### II.4. Ortografia i interpunkcja

<ul style="list-style-type: none"> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy często używane,</li> <li>– rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą,</li> <li>– rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik,</li> <li>– stosuje kropkę na końcu zdania.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna zasady pisowni wyrazów z ó, u,</li> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy,</li> <li>– wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy,</li> <li>– stosuje cudzysłów w tytułach,</li> <li>– używa wykrzyknika,</li> <li>– wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna zasady pisowni wyrazów, dużą i małą literą, przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej,</li> <li>– stosuje zasady pisowni wyrazów z ó, u, oraz przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej,</li> <li>– stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych,</li> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi,</li> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym,</li> <li>– stosuje cudzysłów w celu oznaczenia czyichś słów,</li> <li>– używa dwukropka przed wyliczeniem,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną,</li> <li>– stosuje dwukropek i myślnik w dialogu,</li> <li>– samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego,</li> <li>– redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.</li> </ul>
---	--	--	---	--

#### III. TWORZENIE WYPOWIEDZI - NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ

<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi,</li> <li>– wie, że są różne sposoby notowania,</li> <li>– wie, na czym polega dialog,</li> <li>– dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu,</li> <li>– wie, co zawiera opis postaci, miejsca i podejmuje próbę tworzenia</li> <li>– zna pojęcie akapitu,</li> <li>– zna pojęcie argumentu,</li> <li>– wie, co to jest plan wydarzeń,</li> <li>– stara się o estetykę zapisu wypowiedzi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna cechy notatki,</li> <li>– zna różne rodzaje notowania,</li> <li>– rozpoznaje dialog,</li> <li>– zna zasady zapisywania dialogu,</li> <li>– gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca,</li> <li>– tworzy plan opisu postaci, miejsca,</li> <li>– wie, co to jest akapit,</li> <li>– wie, co to jest argument i jak jest zbudowany,</li> <li>– wie, jak tworzyć plan wydarzeń,</li> <li>– odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– omawia cechy notatki,</li> <li>– rozróżnia rodzaje notatki,</li> <li>– zapisuje dialog,</li> <li>– tworzy opis postaci, miejsca na podstawie planu,</li> <li>– wyjaśnia, co to jest akapit i stosuje w wypowiedzi pisemnej</li> <li>– podaje przykłady argumentu,</li> <li>– wyjaśnia, jak tworzyć plan wydarzeń,</li> <li>– tworzy plan ramowy,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– tworzy różne rodzaje notatki,</li> <li>– tworzy dialog,</li> <li>– porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca,</li> <li>– tworzy opis postaci, miejsca,</li> <li>– stosuje w swoich wypowiedziach argumenty,</li> <li>– omawia budowę argumentu</li> <li>– tworzy plan szczegółowy,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną,</li> <li>– stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu,</li> <li>– samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca o właściwej kompozycji i układzie graficznym,</li> <li>– podejmuje próbę uzasadniania argumentu,</li> <li>– tworzy plan w jednolitej formie: zdań lub równoważników zdań,</li> </ul>
--	--	--	--	--

<b>Wymagania na ocenę roczną (obejmują także wymagania na ocenę śródroczną):</b>				
<b>Kształcenie literackie i kulturowe - I.1. Czytanie utworów literackich – liryka</b>				
– wymienia nazwy środków stylistycznych: epitet, powtórzenie, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, zdrobnienie,	– rozpoznaje epitety, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powtórzenia, uosobienia i zdrobnienia w omawianych tekstach.	– rozpoznaje w wierszu epitety, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia i zdrobnienia,	– rozpoznaje funkcje epitetów, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień,	– tworzy własne przykłady epitetów, uosobień, zdrobnień, wyrazów dźwiękonaśladowczych, wyjaśnia funkcje ww. środków
<b>I.1. Czytanie utworów literackich – epika</b>				
– wymienia gatunek literacki: baśń, – rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, – zna pojęcie narratora, – zna pojęcie narracji, – rozpoznaje wątek główny w utworze,	– krótko opisuje elementy świata przedstawionego, – wymienia cechy gatunkowe baśni, – podaje wyrazy wskazujące narratora, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, – rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, – rozpoznaje wątki poboczne, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. spektakl teatralny, który będzie jego własną interpretacją utworu.	– rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz baśń, – opowiada o elementach świata przedstawionego, – określa rodzaj narratora w omawianym utworze, – nazywa rodzaj bohatera (bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy), – określa rodzaj narracji (narracja pierwszoosobowa), – omawia wątek główny utworu, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. spektakl teatralny.	– analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, – uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do baśni – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, – rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, – odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego, – dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, – omawia wątek poboczny, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych,	– porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami, – porównuje narratorów w różnych utworach literackich, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski,
<b>I.2. Odbiór tekstów kultury – komiks</b>				
– odpowiada na proste pytania dotyczące treści fragmentu komiksu, – zna pojęcie komiksu,	– odpowiada na pytania dotyczące treści całego komiksu, – opisuje elementy świata przedstawionego w komiksie,	– czyta komiks wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, wyrazów	– analizuje elementy świata przedstawionego w komiksie i wyciąga wnioski z analizy,	– udowadnia, że czytany utwór jest komiksem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z

<ul style="list-style-type: none"> <li>– odróżnia utwór pisany prozą od komiksu,</li> <li>– rozpoznaje komiks,</li> <li>– krótko opowiada, o czym jest komiks,</li> <li>– wymienia elementy świata przedstawionego w komiksie, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia,</li> <li>– podaje wybrane wydarzenia omawianego komiksu.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozróżnia i wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w komiksie,</li> <li>– wymienia charakterystyczne cechy komiksu,</li> <li>– wyszukuje w komiksie określone informacje,</li> <li>– ustala kolejność wydarzeń w utworze,</li> <li>– rozpoznaje rodzaje bohaterów w komiksie,</li> <li>– przedstawia bohatera komiksu,</li> <li>– wymienia niektóre cechy bohaterów,</li> <li>– wypowiada się na temat przeczytanego komiksu,</li> <li>– wskazuje wartości ważne dla bohaterów komiksu,</li> <li>– rozpoznaje ważne informacje w komiksie,</li> <li>– tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego interpretacją omawianego komiksu.</li> </ul>	<p>dźwiękonaśladowczych i wykrzyknień,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje czytany utwór jako komiks,</li> <li>– opowiada o elementach świata przedstawionego w komiksie,</li> <li>– odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w komiksie,</li> <li>– prezentuje w dowolnej formie treść komiksu, w tym w formie interaktywnej,</li> <li>– opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły komiksu,</li> <li>– wskazuje w komiksie wypowiedzi bohaterów,</li> <li>– nazywa rodzaj bohatera: bohater pierwszoplanowy i drugoplanowy,</li> <li>– wymienia większość cech bohaterów,</li> <li>– ocenia bohaterów literackich i zdarzenia,</li> <li>– rozpoznaje informacje mniej ważne w komiksie,</li> <li>– odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. w postaci rysunku, dramy, spektaklu teatralnego.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w komiksie,</li> <li>– uzasadnia, dlaczego utwór jest komiksem,</li> <li>– rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe w komiksie,</li> <li>– rozpoznaje rodzaj bohatera w komiksie,</li> <li>– określa relacje łączące bohaterów komiksu,</li> <li>– uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do komiksu,</li> <li>– odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego w komiksie,</li> <li>– określa tematykę komiksu,</li> <li>– porównuje doświadczenia bohaterów komiksu z własnymi,</li> <li>– odróżnia informacje ważne od mniej istotnych,</li> <li>– charakteryzuje komiks jako tekst kultury,</li> <li>– opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie,</li> <li>– odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach.</li> </ul>	<p>wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w komiksie,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– charakteryzuje bohatera w omawianym komiksie, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych,</li> <li>– określa problematykę komiksu i prezentuje ją w twórczy sposób,</li> <li>– wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury,</li> <li>– tworzy według własnego pomysłu komiks z poznanymi bohaterami.</li> </ul>
---	--	---	--	--

## I.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

<ul style="list-style-type: none"> <li>– określa tematykę obrazu,</li> <li>– nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim dzieło sztuki,</li> <li>– wymienia elementy obecne na obrazie.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– prezentuje elementy przedstawione na obrazie,</li> <li>– wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie,</li> <li>– odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– opisuje sytuację przedstawioną na obrazie,</li> <li>– nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu,</li> <li>– określa uczucia, jakie wywołuje obraz,</li> <li>– przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– opisuje pierwszy i drugi plan obrazu,</li> <li>– opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie,</li> <li>– opisuje umieszczone na obrazie elementy,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź,</li> <li>– przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu,</li> <li>– omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch,</li> </ul>
---	--	---	--	---

		– wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	– przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie, – rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych.	– dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu wskazanym na obrazie.
<b>II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy</b>				
– wymienia przymiotnik, liczebnik, przysłówki, spójnik, zaimki, – podaje pytania odmiennych części mowy,	– rozpoznaje w zdaniu części mowy, takie jak: przymiotnik, liczebnik, przysłówki,	– odróżnia części mowy odmiennie od nieodmiennych, – stosuje poprawne formy przymiotnika,	– rozpoznaje poszczególne części mowy wśród innych, – rozpoznaje spójniki.	– określa funkcję części mowy w tekście, – poprawnie używa różnych form przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika,
<b>II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia</b>				
– rozpoznaje główne części zdania, – podaje pytania głównych części zdania, – rozpoznaje zdanie pojedyncze – zna pojęcie <i>zdanie złożone</i> ,	– wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, – dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, – odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego,	– wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu, – wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym,	– rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką – orzeczenie, – stosuje zdania pojedyncze w różnych formach wypowiedzi – wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od złożonego, – określa relacje między zdaniami składowymi, – rozumie funkcje zdań. I stosuje w praktyce językowej	– poprawnie tworzy związki wyrazowe w zdaniach, – poprawnie tworzy różne rodzaje zdań, – poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, – przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.
<b>II.2. Zróżnicowanie języka</b>				
– zna pojęcie <i>frazeologizm</i> , – zna frazeologizmy omawiane na lekcji, – wie, co to jest synonim i antonim, – zna słownik synonimów.	– wie, co to związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – rozpoznaje synonimy i antonimy, – wie, jak korzystać ze słownika synonimów.	– wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, – wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – podaje przykłady synonimów i antonimów, – omawia zasady korzystania ze słownika synonimów.	– wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, – tworzy synonimy i antonimy, – korzysta w praktyce ze słownika synonimów.	– stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, – używa synonimów i antonimów w celowy sposób.
<b>II.4 – ortografia i interpunkcja</b>				

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna zasady pisowni wyrazów z <i>rz</i>, <i>ż</i> i <i>i</i> poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy,</li> <li>– wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy,</li> <li>– wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna zasady pisowni wyrazów z <i>h</i>, <i>ch</i> i stosuje je</li> <li>– oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym,</li> <li>– stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych,</li> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi,</li> <li>– poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni <i>rz</i> po spółgłoskach</li> <li>– poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i>, <i>ż</i> i <i>h</i> niewymiennym,</li> <li>– określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.</li> </ul>
<b>III. TWORZENIE WYPOWIEDZI - ŻYCZENIA, OPIS, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST</b>				
<ul style="list-style-type: none"> <li>– wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia i podejmuje próbę napisania,</li> <li>- wie, co zawiera opis krajobrazu i podejmuje próbę napisania</li> <li>– wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie,</li> <li>– zna list jako formę wypowiedzi i podejmuje próbę napisania,</li> <li>– wie, kim są nadawca i adresat,</li> <li>– zna zwroty do adresata.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wie, czym się cechują życzenia,</li> <li>– gromadzi słownictwo do opisu krajobrazu, tworzy plan opisu krajobrazu</li> <li>– rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi,</li> <li>– zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,</li> <li>– zna elementy listu,</li> <li>– odróżnia nadawcę i adresata,</li> <li>– zna zasady pisowni w zwrotach do adresata,</li> <li>– pisze list prywatny,</li> <li>– tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozpoznaje życzenia spośród innych form wypowiedzi,</li> <li>– tworzy opis krajobrazu na podstawie planu,</li> <li>– wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu,</li> <li>– omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,</li> <li>- wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi,</li> <li>– podaje przykłady nadawcy i adresata,</li> <li>– omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata,</li> <li>– pisze rozwinięty list prywatny,</li> <li>– selekcjonuje informacje,</li> <li>– tworzy spójne wypowiedzi (opis, list).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– układa życzenia,</li> <li>- porządkuje słownictwo do opisu krajobrazu i tworzy opis</li> <li>– tworzy zaproszenie i ogłoszenie,</li> <li>– pisze wypowiedź w formie listu o właściwej kompozycji i układzie graficznym,</li> <li>– stosuje akapity,</li> <li>- zachowuje zasady etykiety językowej, tworząc współczesne formy komunikatów,</li> <li>– stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej,</li> <li>– samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis krajobrazu o właściwej kompozycji i układzie graficznym,</li> <li>– rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.</li> </ul>